

Azərbaycan Respublikası adından

QƏRAR

Bakı şəhəri

İş № 2(102)-116/2019

07.01.2019

ALİ MƏHKƏMƏ

**Azərbaycan Respublikası adından
Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin
Mülki Kollegiyasının**

QƏRARI

“07” yanvar 2019-cu il

iş № 2(102)-116/19

Bakı şəhəri

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası

Ali Məhkəmənin hakimləri Rüstəmov Əli Məhəmməd oğlu (sədrlik edən və məruzəçi), Əhmədova Mehparə Tofiq qızı və Nurməmmədov Əhməd Güləhmədoğlundan ibarət tərkibdə, Süleymanova Xuraman Telman qızının katibliyi, İddiaçı və vəkili X3 iştirakları ilə,

Cavabdeh1 Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 04 iyul 2018-ci tarixli qətnaməsindən verdiyi kassasiya şikayəti üzrə işə baxaraq,

MÜƏYYƏN ETDİ:

Bakı şəhəri Nəsimi Rayon Məhkəməsinin 28 sentyabr 2017-ci il tarixli qətnaməsi ilə (hakim: R.Səmədov; 2(006)-1826/2017) İddiaçı cavabdehlər Bakı şəhəri 22 saylı Dövlət Notariat Kontoru və Cavabdeh1 qarşıyaqdin etibarsız hesab edilməsibarədə iddia tələbi təmin edilməmişdir.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 11 yanvar 2018-ci il tarixli qətnaməsi ilə (hakimlər: V.Baxışova, V.Həsənov, N.Cəfərov; 2(103)-1296/18) iddiaçı İddiaçı apellyasiya şikayəti təmin edilmiş, Nəsimi Rayon Məhkəməsinin 28 sentyabr 2018-ci il tarixli qətnaməsi ləğv edilmiş, işüzrəyeniqətnamə qəbul edilərək, iddia qismən təmin edilərək 28.10.2016-cı il tarixdə İddiaçı adından nümayəndəsi X10 ilə Cavabdeh1 arasında bağlanmış ünvan 1 ünvanında yerləşən ümumi sahəsi 37,53 kv.m olan 2 otaqlı mənzilin 1 otağının bağışlanması barədə 22 saylı DNK tərəfindən təsdiq edilmiş daşınmaz əmlakın bağışlanması barədə müqavilə və onun hüquqi nəticələri etibarsız hesab edilmiş, iddia qalan hissədə təmin edilməmişdir.

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 20 aprel 2018-ci il tarixli, (hakimlər: V.İbayev, A.Kalbalıyev, Ə.Əliyev; 2(102)-2879/18) qərarı ilə cavabdehin kassasiya şikayəti qismən təmin edilərək Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin 11 yanvar 2018-ci il tarixli qətnaməsi ləğv edilmiş və iş yeni apellyasiya baxışına qaytarılmışdır.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 04 iyul 2018-ci il tarixli qətnaməsi ilə (hakimlər: İ.Şirinov, T.Səmədov, E.Kazımov; 2(103)-7232/18) İddiaçı apellyasiya şikayəti qismən təmin edilmiş, Bakı şəhəri Nəsimi Rayon Məhkəməsinin 28 sentyabr 2017-ci il tarixli qətnaməsi ləğv edilmiş, iş üzrə yeni qətnamə qəbul edilmiş və iddia qismən təmin edilərək İddiaçı ilə Cavabdeh1 arasında ünvan 1 ünvanında yerləşən ümumi sahəsi 37,53 kv.m olan 2 otaqlı mənzilin 1 otağının bağışlanması barədə 28.10.2016-cı il tarixdə

bağlanmış və 22 sayılı DNK tərəfindən reyestrdə ***** sayla qeydə alınmış daşınmaz əmlakın bağışlanması barədə müqavilə və onun hüquqi nəticələri etibarsız hesab edilmiş, iddia qalan hissədə təmin edilməmişdir.

İşin halları

İddiaçı cavabdehlər Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi 22 sayılı Dövlət Notariat Kontoru və Cavabdeh1 qızına qarşı əqdin etibarsız hesab edilməsitoləbinə dair iddia ilə məhkəməyə müraciət edərək 28.10.2016-cı il tarixdə İddiaçı adından nümayəndəsi X10 ilə Cavabdeh1 arasında bağlanmış ünvan 1 ünvanında yerləşən ümumi sahəsi 37,53 kv.m olan 2 otaqlı mənzilin 1 otağının bağışlanması barədə 22 sayılı DNK tərəfindən təsdiq edilmiş daşınmaz əmlakın bağışlanması barədə müqaviləsinin etibarsız hesab olunmaqla ləğv olunmasını və cavabdehlərin hər birindən iddiaçının xeyrinə 5000 (beş min) manat alınmaqla, cəmi 10.000 (on min) manat miqdarında mənəvi ziyanın alınması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

İddiaçı iddia tələbini onunla əsaslanmışdır ki, ünvan 2 ünvanında yerləşən 17 sayılı mənzilin 1 (bir) otağı mülkiyyət hüququ ilə iddiaçının olmuş, digər 1 (bir) otağı isə bacısı X6 məxsus olmuş və hal-hazırda da onun adındadır. İddiaçı ilə B8 sağlığında belə razılaşmışlar ki, həmin mənzili satıb hər biri ayrı-ayrılıqda iki ədəd bir otaqlı mənzil alsınlar. Bu məqsədlə 10 iyul 2013-cü il tarixdə iddiaçının bacısı X4 adına ünvan 3 ünvanında yerləşən 22 sayılı Notariat Kontorunda notarius X1 təsdiqi ilə etibarnamə rəsmiləşdirdilər. Bu barədə etibarnamə) rəsmiləşdirildikdən sonra həm iddiaçının, həm də bacısının sağlamlığında problemlər yarandığından evin özgəninkiləşdirilməsinə dair planları təxirə salmalı oldular. İddiaçının bacısı X12 səhhətində yaranmış problemlə əlaqədar 27 noyabr 2016-cı il tarixdə vəfat etdi və adəti üzrə dəfn mərasimi keçirildikdən sonra iddiaçı mülkiyyətində olan mənzilə gələrkən həmin mənzilin qapsının bağlı olduğunu və mənzilin açarlarının dəyişdirildiyini gördü. İddiaçı mənzilinin açarlarının kim tərəfindən dəyişdirilməsini öyrənmək üçün ərazi üzrə MKİS-nə getdi və orada ona məlum oldu ki, mənzilin giriş qapsının açarlarını mənzilin yeni sahibi, həmin iş üzrə digər Cavabdeh1 dəyişdirmişdir. Beləliklə Cavabdeh1 hansı əsasla və hansı tarixdə iddiaçıya məxsus mənzilə sahib çıxmasını öyrənmək və dəqiqləşdirmək üçün aidiyyəti üzrə cavabdeh olan Notariat Kontoru və Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinin Bakı şəhər Ərazi İdarəsindən almış, cavab məktubunun məzmunundan məlum olmuşdur ki, mülkiyyət hüququ ilə iddiaçıya məxsus olmuş ünvan 2 ünvanında yerləşən 17 sayılı mənzilin 1 (bir) otağı bacısı X10 tərəfindən iddiaçının 10 iyul 2013-cü il tarixdə verdiyi etibarnamə əsasında 28 oktyabr 2016-cı il tarixdə Cavabdeh1 bağışlamışdır.İddiaçının adından bacısı X4 adına 10 iyul 2013-cü il tarixdə etibarnamə verərkən iddiaçının və mərhum bacısının niyyəti həmin etibarnamə əsasında ancaq həmin mənzilə dair hazır olan sənədləri imza etmək olmuşdur. 10 iyun 2013-cü il tarixdə iddiaçının bacısı T8 adına Notariat Kontorunda etibarnamə verərkən həmin etibarnamənin məzmunu latın qrafikası ilə yazıldığından həm iddiaçı tərəfindən, həm də bacısı tərəfindən oxunula bilməmiş və etibarnamənin mahiyyəti və məzmunu notarius tərəfindən iddiaçıya və bacısına izah olunmamışdır. Həmin iş üzrə cavabdeh Notariat Kontoru iddiaçının adından verilmiş etibarnamə əsasında X10 tərəfindən bağışlanma müqaviləsinə rəsmiləşdirməyə səlahiyyətli deyildir. Ona görə ki, iddiaçı tərəfindən həmin etibarnamədə konkret olaraq, Bakı şəhəri, ***** sayılı mənzilinin iddiaçıya 1(bir) otağının bağışlanılmasına Bağırılı Tahirəyə səlahiyyət verilməmişdir. Cavabdeh1 qızı iddiaçının bacısı X4 xəstə və qoca olmasından, öz hərəkətlərinin mənasını başa düşə bilməməsindən və faktiki olaraq fəaliyyət qabiliyyətli olmamasından sui-istifadə edərək, onu 22 sayılı Notariat Kontoruna aparmış və 10 iyun 2013-cü il tarixdə iddiaçının bacısı Tahirənin adına verdiyi etibarnamə əsasında iddiaçıya aid bir otağın iddiaçının adından öz adına bağışlanması barədə ma müqaviləsinə qol çəkmişdir. Baxmayaraq ki, həmin tarixdə, yəni müqavilənin dirildiyi 10 oktyabr 2016-cı il tarixdə iddiaçı Bakı şəhərində olmuşdur. Göründüyü kimi cavabdeh Z8 iddiaçının bacısı X4 ağır xəstə olmasını və çox yaşamayacağını qabaqcadan bilmiş və

onun özünü idarə edə bilməməsindən sui-istifadə edərək bağışlama müqaviləsinə qol çəkərkən, iddiaçıya aid mənzili aldatma yolu ilə ondan gizlincə rəsmiləşdirmiş, bunu həm də iddiaçıdan, həm də digər qohumlardan gizli saxlamış, müqavilə rəsmiləşdirildikdən sonra iki ay keçməmiş, yəni 27 noyabr 2016-cı il tarixdə iddiaçının bacısı vəfat etmişdir. Cavabdeh1 iddiaçının bacısı X4 yaşlı və qoca olmasından, görmə qabiliyyətinin zəifləməsindən və öz hərəkətlərinin mənasını başa düşə bilməməsindən sui-istifadə edərək iddiaçının bacısının adına olan bir otağa dair öz adına vəsiyyətnamə də yazdırmışdır. Baxmayaraq ki, iddiaçının bacısı X10 ona aid mənzili ilk dəfə vəsiyyətnamə əsasında başqa şəxsə vəsiyyət etmişdir. Cavabdeh1 həm iddiaçıya aid bir otağı bağışlama müqaviləsi ilə, həm də iddiaçının bacısına aid bir otağa dair vəsiyyətnamə yazdırmaqla bütöv mənzili gələcəkdə öz adına keçirməyi qabaqcadan planlaşdırmış, digər cavabdeh Notariat kontoru ilə gizli əlaqəyə girmiş, iddiaçının və bacısının xəstə, qoca və görmə qabiliyyətinin zəifləməsindən, yəni fəaliyyət qabiliyyətli olmadığından, həmçinin latın qrafikası ilə yazıb-oxuya bilməmələrindən, habelə mərhum T8, həm də iddiaçının ona olan etibarından sui-istifadə edərək, aldatma yolu ilə iddiaçının və bacısının əmlak hüquqlarına sahib çıxmış və iddiaçıya külli miqdarda ziyan vurmuşdur. Cavabdeh1 bu qanunsuz hərəkətləri qabaqcadan düşünülmüş və planlaşdırılmışdır. Ona görə də, Cavabdeh1 əməlinə dələduzluq cinayətinin tərkib əlamətlərinin olub-olmamasının yoxlanılması məqsədi ilə xüsusi qərarla çıxarılmalı və müvafiq tədbir görülməsi üçün rayon Prokurorluğuna göndərilməlidir. Hər bir halda bağışlama müqaviləsi əsasında bağışlanan mənzil iddiaçının mülkiyyətidir. İddiaçının bacısı T8 həmin müqavilədə təmsilçi kimi çıxış etmişdir. Bu səbəbdən də müqavilə rəsmiləşdirilərkən həmin müqavilənin mahiyyəti və məzmunu barədə notarius tərəfindən mütləq iddiaçıya məlumat verilməli idi. Notariat Kontoru 28 oktyabr 2016-cı il tarixdə bağışlama müqaviləsini rəsmiləşdirərkən etibarnamə əsasında iddiaçını təmsil edən bacısı X4 əmək qabiliyyətli olmadığını, xəstə olmasını, öz hərəkətlərinin mənasını başa düşməməsini və fəaliyyət qabiliyyətli olmadığını yoxlamamış və qanunsuz notariat əməliyyatı aparmışdır. 2013-cü ildən indiyə kimi sözügedən etibarnamənin iddiaçıda və ya bacısında olması hər ikisi üçün naməlum olmuşdur. Həmin etibarnaməni Cavabdeh1 onların xəbəri olmadan götürmüş və gizlətməmişdir. Cavabdeh1 ilə yaxın qohumluq münasibətində olduqları üçün onun belə niyyətdə olmasını düşünə bilməzdilər. Göstərilənlərə əsasən 28 oktyabr 2016-cı il tarixdə X10 ilə Cavabdeh1 arasında Nəsimi rayonu, ***** ünvanında yerləşən, ümumi sahəsi 37,53 kv.m yaşayış sahəsi 24,23 kv.m yardımçı sahəsi 13,3 kv.m olan 2 otaqlı mənzilin paylı mülkiyyət üzrə iddiaçıya aid olan bir otaqlı hissəsinə bir cavabdeh 22 sayılı Notariat Kontoru (notarius Ş.Gülməmmədov) tərəfindən 28 oktyabr 2016-cı il tarixdə aparılmış bağışlanma müqaviləsinin etibarsız hesab olunmaqla ləğv olunmalı və cavabdehlərin hər birindən 5000 (beş min) manat alınmaqla, cəmi 10.000 (on min) manat miqdarında mənəvi ziyanın alınmalıdır.

Kassasiya şikayətinin dəlilləri

Cavabdeh1 kassasiya şikayətində apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsinin ləğv edilərək mülki işin yenidən baxılması üçün həmin məhkəməyə göndərilməsi barədə qərar çıxarılmasını xahiş etmişdir.

Kassasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsinə maddi və prosessual hüquq normalarının tələrinin tələblərinin pozulması ilə çıxarılmış, işin faktiki halları araşdırılmamış, nəticədə maddi və prosessual hüquq normalarının pozulması ilə əsassız və qanunsuz qətnamə qəbul edilmişdir.

Tərəfin izahatı

Məhkəmə kollegiyasının iclasında İddiaçı və vəkili X9 məhkəmə iclasında kassasiya şikayətini qəbul etməyərək şikayəti təmin edilməməsinə xahiş etdilər.

Məhkəmə kollegiyası iclasının yeri və vaxtı barədə lazımi qaydada məlumatlandırılmasına baxmayaraq, cavabdehlər heç bir üzrlü səbəb göstərmədən məhkəmə kollegiyasının iclasına gəlməmişlər.

Məhkəmə kollegiyası Azərbaycan Respublikası MPM-nin 415.3-cü maddəsinə əsasən onların iştirakı olmadan işə baxılmasını mümkün hesab edir.

Hüquqi məsələlər

Azərbaycan Respublikası MPM-nin 416-cı maddəsinə əsasən kassasiya instansiyası məhkəməsi apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq edilməsini yoxlayır.

Qanunun tələbinə görə kassasiya instansiyası məhkəməsi işin faktiki hallarını araşdırmır, yalnız maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq olunub-olunmamasını yoxlayır. Kassasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən işin faktiki halları yoxlanmasa da, apellyasiya instansiyası məhkəməsinin maddi və prosessual hüquq normalarını düzgün tətbiq edib-etməməsini yoxlayarkən, hüquqi məsələlərin düzgün qiymətləndirilməsi üçün işin faktiki hallarının nəzərə alınması və onlara istinad olunması vacibdir. Kassasiya instansiyası məhkəməsinin işin müəyyənləşdirilmiş faktiki hallarına istinad etməsi faktiki halların yoxlanılması və araşdırılması hesab olunmamalıdır. Qeyd etmək lazımdır ki, işin faktiki hallarının prosessual qanunvericiliyin tələblərinə riayət edilmədən müəyyən olunması ədalətli məhkəmə araşdırılması hüququnun pozulmasına dəlalət etməklə mübahisə ilə əlaqədar qəbul edilmiş hüquqi akta təsir göstərə bilər.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası qəbul etdiyi qətnaməni gəlidiy nəticənin maddi hüquqi əsası kimi Azərbaycan Respublikası MM-nin 324.1, 324.2, 324.4, 337.1, 375.2, 377.1, 354.2-ci maddələrinə istinad etməklə belə əsaslandırmışdır ki, apellyasiya məhkəməsinin qətnaməsini ləğv edən Ali Məhkəmə Qərarında göstərmişdir ki: «İddiaçı 10 iyul 2013-cü il tarixli etibarnamə ilə öz adından bağışlama müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətini bacısı X6 verməklə iradə ifadəsini bildirmiş və etibarnaməni verməklə T8 müvafiq tapşırıq vermişdir»

Halbuki Cavabdeh1 Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə ünvanladığı ərizəsində göstərmişdir ki: «İddiaçı 2013-cü ildə ünvan 1 ünvanında yerləşən mənzilin onun mülkiyyətində olan hissəsini bibisi X2, bunun müqabilində iddiaçıya bibisi tərəfindən onun yanında 22.000 manat pul verilmiş, o bibisinə baxdığından T8 mənzilin özünə aid hissəsini ona vəsiyyət etmiş, əmisi A8 aid hissəsini isə bağışlama müqaviləsi əsasında bağışlamış, 27.11.2016-cı ildə bibisi rəhmətə getdikdən sonra əmisi A8 bibisinin evin ona aid 1 otağını ona bağışladığı barədə məlumat vermiş, əmisi A8 buna etiraz edərək mənzilin 1 otağının onun olduğunu və satacağını bildirmişdir.»

Göründüyü kimi cavabdeh özü mübahisələndirilən bağışlama müqaviləsinin iddiaçının xəbəri (məlumatı) və iradə ifadəsi olmadan bağlanılmasını təsdiq etmişdir.

İddiaçı isə izahatında həmin etibarnaməni bacısı X6 paylı mülkiyyətlərində olan mübahisəli mənzilin satılması və mənzilin satışından əldə edilmiş məbləğə iki ayrı mənzil alınması barədə verdiyini, əqd bağlanan vaxt özünün Bakı şəhərində olduğunu, həqiqətən özünə aid hissəni bağışlamaq niyyəti olsaydı, özünün bu əqdi bağlaya biləcəyini, əqd bağlanan ərəfədə bacısının səhhətinin həddindən artıq pis olduğunu, demək olar ki, anlaşıqız halda olduğunu, cavabdehin isə bacısının bu vəziyyətindən sui-istifadə etdiyini bildirmişdir.

İşdə olan Bakı şəhər Təcili və X8 Stansiyasının 02 fevral 2017-ci il tarixli, 31 sayılı arayışından görünür ki, həqiqətən də 15.10.2016, 17.11.2016, 20.11.2016, 23.11.2016, 25.11.2016-cı il tarixlərində X4 adına 7 (yeddi) müraciət qeydə alınmışdır. Həmin arayışdan müəyyən olunur ki, X6 «İX xroniki ürək-damar çatışmazlığı III mərhələ, hipertoniya xəstəliyi» diaqnozu qoyulmuşdur.

Etibarnamə əsasında əqdlərin bağlanması zamanı etibar olunanın iradə ifadəsinin müəyyənləşdirilməsinə dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsinin mövqeyi də mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Belə ki, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu 15 sentyabr 2014-cü il tarixli Qərarında (H6 şikayəti üzrə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasınının 06 fevral 2012-ci il tarixli qərarının Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına və qanunlarına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair) qeyd etmişdir ki, əqdin təmsilçi vasitəsilə bağlanması zamanı aydınlaşdırılmalı vacib məqam təmsil olunanın konkret subyektə münasibətdə, konkret şərtlərlə əqdin bağlanmasına yönələn iradə ifadəsinin mövcud olub-olmamasını müəyyən etməkdən ibarətdir.

Lakin yuxarıda qeyd olunanlardan da aydın olduğu kimi iddiaçının bağışlama müqaviləsinin bağlanmasına nəinki (iradə ifadəsi-niyyəti) razılığı olmuş, iddiaçının, ümumiyyətlə, həmin müqavilənin bağlanmasından məlumatı belə olmamışdır.

Cavabdeh özü iddia müddətinin tətbiqinə dair ərizə verməklə, həqiqətən də mübahisələndirilən əqdi mülki qanunvericiliyin tələblərini pozmaqla, bağladığını qəbul-təsdiq edərək, iddia müddətinin tətbiq edilməsini xahiş etmişdir.

İddiaçı isə izahatında bildirmişdir ki, X4 yas mərasimi zamanı cavabdeh özü ona mübahisəli əqd barədə məlumat vermiş, o, cavabdehə inanmayaraq, mənzilə getdikdə mənzilə daxil ola bilməmiş, mənzilin açarlarının dəyişdirildiyini başa düşmüş, bundan sonra reyestr orqanına müraciət etmiş və o zamana həqiqətən də mənzilə dair mübahisəli əqdin bağlandıığını öyrənmiş, dərhal da hazırkı iddia ilə məhkəməyə müraciət etmiş və iddia müddətini ötürməmişdir.

Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin gəldiyi nəticə ilə bağlı məhkəmə kollegiyası aşağıdakıların qeyd olunmasını zəruri hesab edir.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin:

-4.1-ci maddəsinə əsasən bütün fiziki ə hüquqi şəxslər özlərinin qanunla qorunan hüquq və azadlıqlarını, eləcə də maraqlarını qorumaq və təmin etmək məqsədi ilə qanunla müəyyən edilmiş qaydada məhkəmə müdafiəindən istifadə etmək hüququna malikdir.

-47.1-ci maddəsinə görə işdə iştirak edən şəxslər prosesual qanunvericiliklə onlara verilmiş prosesual hüquqlardan vicdanla istifadə etməyə borcludular.

-77.1-ci maddəsinin tələbinə əsasən hər bir tərəf öz tələblərinin və etirazlarının əsası kimi istinad etdiyi halları sübut etməlidir.

-88-ci maddəsinə əsasən məhkəmə sübutlara obyektiv, qərəsiz, hərtərəfli və tam baxıldıqdan sonra həmin sübutlara tətbiq edilməli hüquq normalarına müvafiq olaraq qiymət verir.

-106.1-ci maddəsinə görə işdə iştirak edən şəxslərin iş üçün əhəmiyyətli olan və onlara məlum olan faktlar barədə izahatları iş üzrə toplanmış digər sübutlarla yanaşı yoxlanmalı və qiymətləndirilməlidir.

-217.3-cü maddəsinə əsasən qətnamə iş üzrə müəyyən edilmiş həqiqi hallara və tərəflərin qarşılıqlı münasibətlərinə uyğun əsaslandırılmalıdır..

-365-ci maddəsinə görə apellyasiya icraatına bu fəslin və bu Məcəllənin müddəaları tətbiq olunur.

-372.6-cı maddəsinin tələbinə əsasən apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslılığını onun barəsində açıq və ya dolayısı ilə mübahisə edilən hissəsi üzrə, şikayət qərarın ləğv edilməsinə yönəldikdə və ya apellyasiya şikayətində və ona etirazlarda ifadə olunmuş dəlillərə əsasən mübahisənin predmeti bölünməz olduqda isə tam yoxlayır.

-372.7-ci maddəsinin tələbinə görə apellyasiya instansiyası məhkəməsi şikayətin dəlillərindən asılı olmayaraq, məhkəmənin maddi və prosesual hüquq normalarına riayət edilməsini yoxlayır.

İş materiallarında olan:

Hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən ***** sayılı çıxarışa əsasən Bakı şəhəri, ***** sayılı mənzilinin 1 otağına mülkiyyət hüququ 25.02.2015-cı il tarixdə daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində qeydə alınmışdır.

İddiaçı Z6 tərəfindən X6 10.07.2013-cü il tarixdə 10.07.2018-ci il tarixədək onu notariat kontorunda təmsil etmək, adından bağışlama müqaviləsini imzalamaq, lazımı

sənədlər təqdim etmək, ərizə yazmaq, imzalamaq və bu tapşırıqla bağlı bütün zəruri hərəkətləri adından etməyi etibar etməsi barədə etibarnamə vermişdir.

İddiaçı tərəfindən mübahisələndirilən Cavabdeh2 xüsusi notariusu Ş.Gülməmmədov tərəfindən təsdiq olunmuş, ***** reyestrlə qeydə alınmış 28 oktyabr 2016-cı il tarixli daşınmaz əmlakın bağışlanması müqaviləsindən görünür ki, X10 (İddiaçı nümayəndəsi qismində) paylı mülkiyyətdə olan Bakı şəhəri, ***** sayılı evin 16 sayılı mənzilinin İddiaçı paylı mülkiyyət hüququ ilə aid olan 1 otağı Cavabdeh1 bağışlamışdır.

29.11.2016-cı il tarixli ölüm haqqında şəhadətnamənin surətindən görünür ki, X10 27.11.2016-cı il tarixdə vəfat etmişdir.

Nəsimi rayon MKTB-nin 33 sayılı MKİS-nin arayışlarından görünür ki, Bakı şəhəri, ***** sayılı mənzilində İddiaçı yaşayış yeri üzrə daimi qeydiyyatdadır. X10 27.11.2016-cı il tarixdə ölümü ilə əlaqədar mənzildən qeydiyyatdan çıxarılmışdır.

Cavabdeh Cavabdeh1 tərəfindən işə apellyasiya qaydasında baxılarkən təqdim edilmiş hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən FX ***** sayılı çıxarışdan görünür ki, Bakı şəhəri, ***** sayılı mənzilinin 1 otağı üzərində Cavabdeh1 mülkiyyət hüququ 07.12.2016-cı il tarixdə daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində qeydə alınmışdır.

Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin:

-337.1-ci maddəsinə görə bu Məcəllədə müəyyənləşdirilmiş şərtləri pozmaqla bağlanmış əqd etibarsızdır. Etibarsız əqdlər mübahisə edilən əqdlər və ya əhəmiyyətsiz əqdlər ola bilər.

-359.1, 359.3-cü maddələrinə görə əqd təmsilçisi vasitəsi ilə də bağlana bilər. Bu şəxsin (təmsilçinin) etibarnaməyə, qanunun göstərişinə və ya buna vəkil edilmiş dövlət və ya bələdiyyə orqanının aktına əsaslanan səlahiyyətinə görə başqa şəxs (təmsil edən) adından bağladığı əqd təmsil edilənin mülki hüquq və vəzifələrini bilavasitə yaradır, dəyişdirilir və onlara xitam verilir. Səlahiyyət həmçinin təmsilçinin fəaliyyət göstərdiyi şəraitdən də (pərəkəndə ticarət satışı, kassir və i.a) bəlli ola bilər. Təmsilçi təmsil edən adından şəxsin özü barəsində əqdlər bağlaya bilməz. Q, həmçinin kommersiya təmsilçiliyi halı və qiymətli kağızlar bazarında brokerlik halı istisna olmaqla, eyni zamanda, təmsilçisi olduğu şəxs barəsində bu cür əqd bağlaya bilməz.

-362.1. 362.2-ci maddələrinə əsasən bir şəxsin üçüncü şəxslər qarşısında təmsilçilik üçün başqa şəxsə verdiyi vəkalət etibarnamə sayılır. Təmsilçinin əqd bağlaması üçün vəkaləti bilavasitə müvafiq üçüncü şəxsə təqdim edə bilər. Notariat forma tələb edən əqdlərin bağlanması üçün etibarnamə notariat qaydasında təsdiqlənməlidir.

-777.1-ci maddəsinə görə tapşırıq müqaviləsinə görə, tapşırığı həyata keçirməyi öhdəsinə götürən şəxs (vəkalət alan) başqa şəxsin (vəkalət verənin) ona tapşırığı əqdləri, işləri və ya digər xidmətləri konkret nəticə əldə olunmasına təminat vermədən icra etməyi öhdəsinə götürür.

-777.2-ci maddəsinə əsasən tapşırıq müqaviləsi həm şifahi, həm də yazılı formada bağlana bilər. Müqavilə vəkalət alanın tapşırığı qəbul etməsindən sonra qüvvəyə minir.

-778.1-ci maddəsinin tələbinə əsasən vəkalət alan tapşırığı vicdanla icra etməli, bu zaman vəkalət verənin haqlı mənafeələrini müdafiə etməlidir.

İş materiallarından mərhum X4 İddiaçı qeyd edilən etibarnamə ilə ona verdiyi səlahiyyətlərdən kənara çıxması etibardan sui-istifadə edilməsi, onun iradəsinə uyğun olmayan mənafeyinə zidd əqdin bağışlanma müqaviləsinin bağlanması və bu kimi digər hərəkətlərə yol verməsini təsdiq halların mövcud olması, X7 mübahisəli bağışlanma müqaviləsinin bağlayar anlaşıq vəziyyətdə olması, öz hərəkətlərinin mənasını dərk etmək iqtidarında olmamasını təsdiq edən mötəbər sübut iş materiallarında yoxdur. Eləcədə apellyaya instansiya məhkəməsinin sübut kimi istinad etdiyi Cavabdeh1 ərizəsindən onun iddiaçının mübahisələndirdiyi bağışlanma müqaviləsinin sonuncunun iradə ifadəsi olmadan bağışlanmasını təsdiq edən halın mövcud olması görünür.

Qeyd olunanlardan əlavə məhkəmə kollegiyası onuda qeyd edir ki, cavabdehin iddia tələbinə iddia müddətinin tətbiq edilməsi barədə ərizə verməsi onun Azərbaycan

Respublikası Mülki Məcəlləsinin 375.2-ci maddəsində müəyyən edilmiş hüquqdur və cavabdehin qanunun ona verdiyi hüquqdan istifadə edərək iddia müddətinin tətbiqinə dair ərizə verməsini, onun mübahisələndirilən əqdi mülki qanunvericiliyin tələblərini pozulmaqla bağlanmasını təsdiq edən sübut kimi qiymətləndirilə bilməz.

Cavabdehin iddia müddətinin tətbiq edilməsi barədə ərizəsi əsasında iddia müddətinin iddia tələbinə tətbiq edilib-edilməməsini məhkəmə müəyyən edir.

Apellyasiya qaydasında işə baxan məhkəmə kollegiyası işin şərh olunan hallarına düzgün hüquqi qiymət verməmiş, bu səbəbdən də iş üzrə səhv nəticəyə gələrək işin həqiqi hallarına və tərəflərin qarşılıqlı münasibətlərinə uyğun olmayan qətnamə qəbul etmiş, bununla da maddi və prosessual hüquq normalarının tələbləri pozulmuşur.

Azərbaycan Respublikası MPM-in 418.1-ci maddəsinə görə maddi və prosessual hüquq normalarının pozulması və ya düzgün tətbiq olunmaması apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnamə və qərarının ləğv edilməsi üçün əsasdır.

İşin şərh olunan hallarını müzakirə edərək məhkəmə kollegiyası nəticəyə gəlir ki, kassasiya şikayəti təmin olunmalı, apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normaları pozulduğuna görə qətnamə ləğv edilməli və iş yeni apellyasiya baxışına göndərilməlidir.

Göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası Mülki-Prosessual Məcəllənin 416-419-cu maddələrini rəhbər tutaraq məhkəmə kollegiya

QƏRARA ALDI:

Kassasiya şikayəti təmin olunsun

Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının bu iş üzrə 04 iyul 2018-ci il tarixli qətnaməsilə ləğv edilsin. İş yenidən baxılması üçün Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə göndərilsin.

Sədrlik edən:

Əli Rüstəmov

Hakimlər:

Mehparə Əhmədova

Əhməd

Nurməmmədov

Əsli ilə düzdür:

Azərbaycan Respublikası

**Ali Məhkəməsinin hakimi
Rüstəmov**

Əli